

K. Βολωνάρη

Ιανόςσοια

σίαν σε λίδα, ή όποια πολλάκις μετεφράσθη και ἐλληνιστέται.

Τώρα μὲ τὴν 50ετηρίδα τοῦ Δαυΐδ δ' Ανζέρ έμαθαμεν καὶ ἀλλα ἐπεισόδια τῆς ζωῆς τοῦ γλύπτου Δημοκράτης ἀδιάλλακτος ὁ καλλιτέχνης συνελήφθη εἰς τὸ ἔργαστήριον του τὸ 1852 μετὰ τὸ πραξικόπημα τῆς 2ας Δεκεμβρίου. «Οταν ἦλθον νὰ τὸν συλλάβουν καὶ τὸν ἡρώτησαν ποίους εἶχε φίλους, ἔλειξε τὰ γύρω του ἀγάλματα, προπλάσματα, ἐκμαγεῖσα καὶ εἶπε μελαγχολικῶς καὶ ὑπερηφάνως:

— Ἰδού οἱ φίλοι μου!

Ἐξωρίσθη κατόπιν ἐκ Γαλλίας καὶ περιῆλθε τὸ Βέλγιον καὶ τὴν Γερμανίαν, μεθ' ὅ ἥλθε νὰ ἐγκαταστῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα του. Ἡ κόρη του, ἡ ὄποια τὸν συνάδειε, διηγεῖται, διτὶ ἐπεβιβάσθησαν εἰς τὴν Τεργέστην ἐπὶ τοῦ αὐστριακοῦ Λόδδη καὶ διτὶ κατὰ τὴν ὄραν τοῦ ἀπόπλου ἔτυχε νὰ εὑρίσκεται εἰς τὸν λιμένα γαλλικὸν πιλεμικόν. «Εἰς τὴν θέαν τῆς τριγρόνου σημαχίας (γράφει ἡ κόρη) ὁ πατέρας μου τόσον συνεκινήθη, ὥστε μὲ ἐπῆρεν εἰς τὴν ἀγκαλιάν του κλαίων, πρὸς μεγάλην ἔκπληξιν τῶν εἰπὶ τοῦ πλοίου εὑρισκομένων, οἱ ὄποιοι δὲν ἦμποροῦσαν νάξονταν τὴν αἰτίαν τῆς συγκινήσεώς μας».

«Ο Μπελέ, διτὶς εὑρίσκετο τότε εἰς τὰς Ἀθήνας, γράφει εἰς τὰς Ἀναμνήσεις του:

«Κακποίος ξένος μὲ συνεκίνησεν ἐκ πρώτης ὅψεως, πρὸς ἀκόμη μαθώ, διτὶ ἦτο ἐνδοξός καλλιτέχνης καὶ ἐξόριστος. Τὸν εἶχα ἰδὴ πολλὰς φοράς, ἀλλὰ τὸ πρόσωπόν του, τὸ ὄποιον εἶχεν

μαράνει ἡ θλιψίς, ὁ παχὺς μύστας του, τὸ ἀνοικτόχρωμον καὶ διαρκῶς κουμβωμένον ἐπανωφόρι του τοῦ ἔδιδον τὴν ὄψιν Πολωνοῦ. Εστηρίζετο ἐπὶ τοῦ βραχίονος μιᾶς νεάνιδος. Κάποτε ὁ ξένος, παρχτηρῶν με, ἡρώτησε τὸν φύλακα τῆς Ἀκροπόλεως, διτὶς τὸν συνώδευε καὶ μοῦ ἀπηγόνυε περὶ τῶν ἀνασκαφῶν μου ἐρωτήσεις τινάς. Τοῦ ἀπήντησα μὲ ἐπιθυμίαν νὰ τὸν εὐχαριστήσω. Μὲ εὐχαριστησε, μοῦ ἔτεινε τὴν χεῖρα καὶ μοῦ εἶπεν διτὶ φωνάζετο Δαυΐδ δ' Ἀνζέρ.

«Ἐπανῆλθε πολλάκις εἰς τὴν Ἀκρόπολιν. Μοῦ διηγήθη τὰ σχέδια του, ἡ μᾶλλον τὰς ἀπογοητεύτεις του. Μοῦ ὡμίλησε περὶ τῆς προτομῆς τοῦ Κανάρη, τὴν ὄποιαν ἐπρόκειτανὰ κάμη, περὶ τῆς ἐπαύλεως τῆς δουκισσῆς τῆς Πλακετίας, κτισμένης παρὰ τὸν Ἰλισσόν, μὲ ἐν ἀνάγλυφον εἰς τὴν εἰσόδον: «Θεμιστοκλῆς καὶ Ἀδμητος», σύμβολον τῆς φιλοξενίας. Ἀλλὰ τὰ λατομεῖα τοῦ Πεντελικοῦ δὲν ἐκμεταλεύονται καλῶς, ἀλλ' ἡ ἀργιλλος τῆς Ἀττικῆς εἶναι πολὺ μαλακή, ἀλλ' ὁ γῦψος τῶν Ἀθηνῶν δὲν ἀξίζει τίποτε. Ὁλα μαρτυροῦν τὸν ἐξόριστον· δλα τὸν δυσαρεστοῦν καὶ δλα τοῦ λείπουν· λείπει καὶ ὁ ίδιος εἰς τὸν ἀσυτόν του, διότι ἔχασε τὸ ἐλατήριον τῆς ζωῆς. . .»

Αὐτὰ λέγει ὁ Μπελέ. Ο μέγας γλύπτης, διηγούμενος ἀπὸ τὴν κόρην του, εἰς τὰς Ἀθήνας, ἐξόριστος καὶ ἐγκαταλειμένος, ἀκουσίως μῆς ἐνθυμίζει τὸν Οἰδίποδα, τὸν ὄποιον ἡ Ἀντιγόνη ἐφερε μέχρι τοῦ ιεροῦ ἀλσους τοῦ Κολωνοῦ. . .

A